

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE TEATRU DE LA SIBIU

28 MAI - 6 Iunie 2004

लोट्टेनोरी
heritage

Eveniment aflat sub înaltul patronaj
al Primului Ministru

Producător

Fundația
Democrație prin cultură

In asociere cu

Organizatori

Teatrul "Radu Stanca" din Sibiu
Primăria Municipiului Sibiu
Ministerul Culturii și Cultelor
Consiliul Local Sibiu
Consiliul Județean Sibiu
UNITER

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Cu sprijinul

Delegația Comisiei Europene
la București

Oana BORȘ

O agora a teatrului românesc

Festivalul Internațional de la Sibiu (FITS) deține un loc special în tot ceea ce înseamnă activitate teatrală din România. Are forma unui mare eveniment cultural ce se construiește în jurul spectacolelor de teatru, fie cele convenționale, fie experimentale, „underground” sau spectacole de stradă, cu expoziții, conferințe, lansări de carte, concerte, ateliere, spectacole-lectură, întâlniri ale managerilor de teatru ș.a. O deschidere către zonele adiacente actului teatral, către laboratoarele de lucru. Este vorba despre diversitatea ce transformă Sibiul într-un burg animat, dând un sentiment de festiv, de bucurie a actului cultural, de normalitate a unei vieți în care exprimarea artistică nu ocupă poziții marginale, nu-i plasată într-o periferie a existenței. Pe de altă parte, este cel mai important festival internațional de la noi, printre puținele punți de legătură pe care le mai avem cu exteriorul, oxigen vital, dar insuficient pentru a înlătura izolarea artistică în care ne permanentizăm, parcă. Pierduți în propriile repere, riscăm, astfel, să avem o raportare falsă la ceea ce ni se oferă, fie falsitate în entuziasm, fie în conservatorism; riscăm a rămâne în urma lucrurilor, și a lua drept nou ceea ce în altă parte e deja istorie. Din cauza tuturor acestor atuuri, Sibiul dă fascinația așteptării, fiind locul unde toată lumea vrea să vină la început de vară. Mândria celor de aici este destul de mare, probabil și zbaterea lor pe măsură, căci altfel nu s-ar justifica câștigarea unui statut de onoare, acela ca, în 2007, Sibiul „să treacă dincolo de zidurile sale” și să devină capitală culturală europeană.

Tema sub care a stat anul acesta festivalul, fără a reprezenta neapărat și tematica lui, a fost „moșteniri”. Moșteniri într-un spațiu făcut parcă pentru a respira acest lucru. Structurat mai clar, cu secțiunile mult mai distincte, ediția a XI-a FITS a însemnat – printre cele mai importante lucruri – prelegerile lui George Banu („Vârstele actorului”) și Bryan Reynolds, profesor la University of California, Irvine („Puterea transversală: despre modul în care teatrul schimbă lumi”), întâlnirea rețelei Eunetstar, a Fundației Culturale România–Irlanda, bursa de spectacole, lansări de programe: „Spectacole în cetăți și situri istorice”, „Teatrul și lumea copilăriei”, concerte etc. În ceea ce privește spectacolele, fie ele convenționale, fie de stradă, „underground” (existând chiar o secțiune „Green Hours” ce a prezentat aproape toate producțiile acestui interesant spațiu cultural bucureștean), numărul de spectacole este unul notabil.

Ideală, însă, într-o astfel de cetate „utopică” ar fi existența unei sinonimii între abundență și consistență. Doar la o astfel de întâlnire se produce împlinirea, singurul scop ce justifică efortul. Numai că starea de aleatoriu în alegerea calității, ce se insinua în edițiile anterioare, pare a se permanentiza, simțindu-se lipsa unei selecții autentice, festivalul de anul acesta situându-se, în acest sens, cu un semiton sub alte ediții. Evident că, la numărul mare de propuneri, este aproape imposibil a nu rămâne, în fiecare an, cu lucruri extrem de importante văzute, numai că nu înțelegi ce rost are prezența celorlalte. Știm, modelul festivalurilor cu renume din Vest este molipsitor. Totuși, diferă conjunctura. Poți merge pe formula paralelismului de spectacol, dacă există posibilitatea programării lor, mai multe

zile la rând. Lucru, sub aspect financiar, absolut imposibil la noi. Și, într-un astfel de caz, nu poate apărea decât ca o greșeală strategică concomitența de reprezentare a patru montări, prezumtive a fi de cea mai bună calitate (spectacole semnate de Mihai Măniuțiu, Silviu Purcărete, Bocsárdi László și Victor Ioan Frunză). Din aceeași categorie a imperfecțiunilor, care au în spate, probabil, mentalitatea noastră cea de toate zilele rezumată foarte explicit de sintagma: „mai bine așa decât deloc“, au fost și decalările orelor de începere, anularea unor spectacole și înlocuirea lor cu altele. Ceea ce a stârnit zâmbete, supărări, motive de glumă, decepții, după interesul sau gradul de implicare al fiecăruia. Și poate nu ar fi fost de amintit, dacă nu ar fi existat un caz ce probabil va rămâne antologic în istoricul festivalului. Cu toate că aproape în fiecare an montările „copilului teribil“ al Festivalului, Andry Zholdak au început cu întârziere, din motive tehnice, anul acesta spectacolul *Goldoni. Veneția*, programat la ora 20.30 a atins performanța de a începe după trei ore și jumătate de așteptare iar, după o pauză prelungită la o oră și jumătate, să se termine la ceasul 4 al dimineții. Experiență din care nimeni nu a avut de câștigat, dar care a scos la lumină profesionismul unei trupe ce a jucat în astfel de condiții un spectacol extrem de dificil, dar solidaritatea publicului care a rămas în sală până la terminarea reprezentației, chiar dacă percepția lui, la aceea oră, era oricum diminuată.

Toate aceste perfecțiuni și imperfecțiuni dau însă imaginea unui eveniment complex, cu fațete multiple, reflectate de subiectivitatea fiecăruia. Aici lucrurile se mișcă, tocmai de aceea am dori ca ele să tindă spre perfecțiune. Dar, deocamdată, spațiul cultural al Sibiului este pentru zece zile, chiar cu ecouri peste an, o agora a teatrului românesc.

